

Олександр Виговський

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР
В92

Виговський О.

Безхатко : авантюрний детектив / Олександр Виговський. — Біла Церква : Час Змін Інформ, 2019. — 168 с.

ISBN 978-617-7477-67-8

Рятуючи своє життя, головний герой потрапляє в самісіньке серце соціального дна. Серед спертої від запахів немитих тіл, алкогольного амбре та випарів теплотраси атмосфери він намагається віднайти себе, адже нічого не пам'ятає про минуле життя. Але чи принесе йому радість повернення у «блискучий» світ крамниць, доларів і зброї?..

Новий роман Олександра Виговського «Безхатко» не залишить байдужими шанувальників гострого сюжету і містичних історій.

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР

ISBN 978-617-7477-67-8

© Виговський О. Г.,
текст, 2019
© ТОВ «Час Змін Інформ»,
оригінал-макет, 2019

Олександр Виговський

БЕЗХАТЬКО

Авантюрний детектив

Час Змін
Інформ

Біла Церква – 2019

Пролог

БЕЗХАТЬКО

Людина розплющила вічі й спробувала опанувати непевну дійсність. Дійсність була болючою та несучільною, наче складалася з фрагментів емоцій, якихось спалахів у затуманеній голові, гострих конвульсій у животі та холоду, що скував руки та ноги. А зовні, поза цих внутрішніх переживань, пишалася собою красуня зима. З темного оксамитового неба на нерухому людину падав легесенький сніг. Не плюхався в обличчя шматками, наче холодні плювки зі стратосфери, а повільно опускався долу, як невагомий пух безвітряної погоди. Зимою не варто валятися на землі. А чому він, до речі, валяється? І хто він? Чому боляче і... кров?

Хлопець — що він хлопець, не сумнівався, — спробував підвестися. Не вийшло. Сил не було, й рана на животі кровоточила. В голові запаморочилося, перед очима попливли красиві різнокольорові кола. Тоді вирішив поповзти. Куди?

Кудись до світла, будь-якого світла. Там, де світло, мусять бути люди. Вони допоможуть. Мабуть. А ні, то при свідках хоч легше помирати.

Чоловік озирнувся; навколо темно, хоч око виїми. Щоправда, попереду, метрів за сто, тьмяне марево з-під землі. Марево з-під землі? Дурниця якась. Але нічого іншого все одно не передбачалося. Хлопчина повільно поповз на примарний вогник. Коли наблизився, ледь не заплакав від відчаю. То був колектор підземної теплотраси. Відтак, напевно, світло примарилось.

Але ж... світиться. Людина з останніх сил піднялася на невеличкий бетонний подіум, укритий свіжим сніжком. Кілька разів вдарила задубілою рукою по залізній кришці, після чого з відчуттям виконаного обов'язку втратила свідомість.

Отямилася в колекторі на трубах, затягнутих термостійкою фольгою. В підземеллі — липка смердюча задухи. Голова, груди, руки були такими мокрими, ніби на нього щойно виплеснули відро гарячої води. Думки неквапливо зарухались у затхлій голові. Де він? Компанія навколо виглядала фантазмагоричною: кілька обдертих чоловіків, жінка й не менш потертий собацюра. Сиділи півколом над іржавим триногим мангалом, в якому тріпотіло невеличке бліде полум'я.

Глава 1

БЕЗХАТЬКО

Хто вони? Нагадують зграйку безхатків. У післяреволюційний час вуличних жебраків побільшало. Здавалося, вони повсюди: в продовольчих магазинах, церквах, біля автостоянок і ювелірних салонів. Нав'язливо заглядають у вічі. Варто лише витягти сигарету чи найменшим жестом виказати співчуття, хутко підбіжать неслухняними ніжками:

— Чуєш, братан, дай пару цигарок або 5 гривень.

Щоправда, у пораненого «амнезіста» нічого не просили. З ним узагалі не розмовляли, зиркали напружено й співчутливо:

— Отямився, убогий? — нарешті промовив бородань із собакою на колінах. — А ми вже думали ти... того... «і нині, і прісно, і во веки-віків, амінь».

— Стули писок, Мойша, — гримнула на мужичка потоптана леді з протилежного кутка, — йому зле!

Миршавий дідок, — хоч, ймовірно, не був таким старим насправді, — сидів майже під люком,

ніжно пригортаючи до сірого від кіптяви бушлату безпородну шавку. Побратими називали його Мойшею, а звідки взялося прізвисько — ніхто вже не в силах був пригадати. У безхатків взагалі коротка пам'ять. Як у тварин. Існують одним днем, а кожен наступний — дарунок богів, нове життя. Навіщо в новому житті непотрібні спогади, тим паче негативні? Щоправда, щось таки пам'ятали.

Ось і Мойша пригадував дитинство. Особливо тоді, коли колеги закидали собаче лайно в «житловому приміщенні». Тоді ще міцніше пригортав собацюру й ошелешував філософськими сентенціями:

— Що ви знаєте про собак, організми неорганізовані? Собаки — друзі людини! Якби не вони, суспільство можна було б зачиняти на переоблік. На хрін таке суспільство, без собак?

— Не жени коней, Аркадію! Понесуть! По-твоєму, — люди для собак, а не навпаки? — спитала леді, яку усі називали Галею..

Мойша оживився, уместився худими сідницями на кривій тарі для фруктів і пустився по хвилях спогадів із далекої минувшини:

— В ранньому дитинстві мати принесла цуцика. Очки чорненькі, а сам рудий з чорними вставками. Коротше, краса та й годі. Тоді я був радянським школяриком, носив піонерську

БЕЗХАТЬКО

шматку та полюбляв ошиватися біля кінотеатру. Тобто у мене було житло — квартира на третьому поверсі, був телевизор, ліжка, були чоботи і, мабуть, якась куртка, щоб не мерзнути. Тепер не пам'ятаю ні номера квартири, ні марки телевизора, ні чобіт, ні своєї першої вчительки, а цуцика добре пам'ятаю. Досі за ним плачу.

— А що з ним сталося? — поцікавився флегматичний хлоп на прізвисько Циган, який, зазвичай, вимовляв не більше двадцяти слів на добу.

Після довгого речення одразу знесилився й опустив голову долу, наче втратив цікавість до відповіді.

— Він іздох! — проголосив Мойша, підвівшись на рівні ноги заради урочистості моменту. — Проте я не про те! Кажу ж, те цуценя єдине, що залишилося в пам'яті з часів босоногого дитинства. У батька був моторолер, — марки не пам'ятаю, — але добре пам'ятаю того песика, що навчився застрибати на підніжку, наче артист цирку, театру і кіно! Хто з вас може стрибнути на моторолер при швидкості в п'ятдесят кілометрів? Ніхто! А моя тваринка вміла! То хто вище на природній драбині — ви чи вона? Отож бо!

— А цього «папуаса» де знайшов? — підтримала згасаючу розмову підбита Галя.

Мойша заступився за улюбленця:

— Його звати Паркан. Сто разів вам казав...

— Мо', Полкан, — зауважив Циган, раптом прокинувшись від «анабіозу».

— Сам ти Полкан, — відказав безхатько. — Паркан, бо знайшов його біля паркану на будмайданчику. Довший час мешкав там із подружкою. Заїжджі шабашники нализалися й для розваги вбили суку. Паркан засумував і відмовився їсти. Тоді я випадково завітав на будівництво. Знайшов недоїдки від триклятих будівельників і сів поїсти на бетонну плиту. Паркан з півгодини дивився, а потім наблизився й самими очима попросив шматочок. Я дав. Повертаючись на базу, угледів — понурий собацюра плентається позаду, наче прив'язаний. З того часу завжди разом. Я захищаю його від поганих людей, а він мене — від поганих собак. Кооперація, блін.

— Ти б ліпше бабу знайшов, — відгукнулася Галя, — хай би тебе від тебе захищала. Чи вже не того? Імпотент?

Іноді, коли Галина хотіла дошкулити не поступливому Мойші, обзивала його імпотентом. Напевно, вважала, що цей іменник має неодмінно зачіпати чоловічу стать. Може, й так, але не в цьому випадку. Погладжуючи Паркана по закуйовдженій спині, чоловігя посміхнувся:

— А чи знаєш ти, бабера неумита, як це перекладається з англійської?

— Так і перекладається, — імпотент, — парирувала жінка.

— В перекладі означає «важливий», — тоном педагога виголосив Мойша.

— А чому? — «прокинувся» Циган.

— Бо починаєш бути суцільним, думати не причинним місцем, бачити світ таким як є, а не таким, як крізь рожеві окуляри.

Циган замислився, труснув головою, наче намагався відокремити зерно від полови, після чого заперечив:

— Ніколи не бачив рожевих окулярів. Чорні бачив, дзеркальні, «хамелеони» — були в зоні у начальника караулу, — а щоб рожеві — ніколи. Рожеві — міф.

Мешканці колектора подивилися на пришибленого хлопчину. Ніхто йому не відповів, і навіть саркастичний Мойша перед самим вільютом зупинив гостре слівце.

Натомість Галя запалила цигарку, яку випросила в панянки неподалік кафедрального собору, й передала пацану. Після довгої тиради той звисив голову на груди й заляк у позі ямщика. Щоправда, почувши запах ароматизованої сигаретки під носом, ожив і вдячно подивився на жінку.

Лежачи на теплих трубах, поранений ніяк не міг позбутися дивного відчуття, ніби він спить і бачить неймовірний сон, де якісь покидьки говорять про непотрібні речі. Людина чекала, що

ось прокинеться в нормальному реалі, де не буде диваків, а буде спальня, ліжко, його життя. І голвне там, поза цим кошмаром, він пам'ятатиме і знатиме — хто він і звідки. А про дірку в череві не пам'ятатиме, адже дірка — частина фантазмагоричного сновидіння, така ж ілюзія, як Мойша зі своїм псом Парканом. Але наразі спальні нема, а дірка є. Господи, як болить! Хлопчина ворухнувся й тихо застогнав. Присутні почули:

— Боляче? — без особливого співчуття поцікавився інший безхатько. — Тобі б у лікарню...

— Не вигадуй, Полковнику, — махнула рукою Галя, — Я подивилася рану. Фігня. Якесь непорозуміння штрикало! Хотіло у печінку, а поцілило нижче, в «молоко».

— Як у «молоко»? — здивувався той, кого назвали Полковником. — Ледве душа в тілі...

— У «молоко», — наполягала пані. — Одряду видно, що ти не сидів. Зеки знають точку на пузі нижче пупа, куди засовують лезо, але окрім крові — нічого, бо там нема органів. Саме м'ясо. Хлоп отримав «перо» у м'ясо. Гей, хлопче, хто тебе так? — нарешті звернулася безпосередньо до пораненого.

Той зробив рух плечем, мовляв, не знаю.

— А звати ж як? — включився в розмову Полковник.

— Не пам'ятаю, — ледь чутно прошепотів пацан.

— Що-о-о? — в один голос вигукнув загал, —
я-я-як?

Чоловік знову ворухнув плечима.

— Це прибульці, — переконано резюмував
Полковник, — тільки вони так «отоварюють».

— Знову почав, — озвалася Галина.

Глава 2

Полковник опинився «на дні» за традиційною схемою. Скаржився на колишню дружину, яка, буцімто, труїла його миш'яком, а згодом виставила на вулицю, щоб розважатися з чисельними коханцями. Варто зауважити, що Полковнику, як і його дружині, давно перевалило за шістдесят. До речі, «гусар» дійсно був полковником у відставці. Закінчив військову академію в один час із «афганським» генералом Громовим.

Після фатального розриву з сім'єю падав стрімко. З його плутаних розповідей виходило, ніби час від часу спілкується з інопланетянами. Буцімто, вони його вивчають, годують і «гріють». За своєю теперішньою «мастю» належав до найнижчого статусу — жебракував, де попало, й збирав скляну тару на смітниках, частенько «гуляючи» проти правил, виходячи за межі території, через що втрапляв у халепи. Його били, а одного разу взяли у заручники. Визволяла «уфолога» всюдисуща Галя. Коли дізналася про біду, безстрашно попрямувала у вороже лігво рятувати відставника. Там її добряче

«притіснили», але Полковника пощадили. Галина вміла стоїчно зносити побої, проте шаленіла від провалів своїх прожектів. Така природа. Вона знову закурила й замислено подивилася на пораненого:

— Ти май на увазі, хлопче, — нас не кладуть у лікарню, не лікують. Тож можеш переночувати, а завтра самотужки до ескулапів. Зараз заліплю дірку, аби кров'ю не зійшов.

— Правда, не лікують, — луною озвався говіркий Мойша, — тому що ми не існуємо в природі, як ті янголи...

— Якщо не захочеш до «ліпил», — перебила дідугана жінка, — тоді три варіанти: «згоріти», перетворитися на доходягу або видужати всім на зло. Щоб було по-третьому, потрібні вдача та здоров'я. Якщо бажаєш — залишайся, допоки себе не згадаєш. А поки треба тебе якось називати. Може, Дірявий?

— Ліпше Забудько — озвався сонний Циган.

— Не проти Забудька? — поглянула на хлопчину Галина.

Той вкотре смикнув плечима. Йому було байдуже, в усякому разі, на той момент. Наступного ранку безхатки розбрелися по справах, залишивши Забудька на господарстві. Дивно, але не дуже лагідний Паркан погодився побути з новеньким; чи то наглядати, чи оберігати. За-

будько спробував не прокидатися, аби тимчасово не думати про темну порожнечу, яка охопила його відучора. Ситуація могла бути ще гіршою. Забудьку спало на думку, що він, наприклад, міг узагалі нічого про себе не знати; ніколи. Від цього стало холодно так, що й тепла труба не давала полегшення.

Першим до підземелля повернувся брудний дядько, якого хлопець учора не помітив. Жовтуватий білявчик незграбно втиснувся в люк і посміхнувся ідилічній картинці — людина в обнімку з собакою на трубі.

— Як ти? — спитав пораненого, коли той розплющив запухлі очі.

— Живий, — коротко відповів хлопчина.

Пес також прокинувся та, незважаючи на мовчазний протест, лизнув Забудька в довгий ніс.

Блондин знову посміхнувся й відрекомендувався:

— Я — Толік, Толік Геморой. Тобі б антибіотиків. Шкода, днями двісті гривень пропив. Якби ж знав...

В цей момент на базу повернулася Галя. Почувши останню фразу, зауважила:

— Та ладно, Толіку. Напевно, «Орієнтик» при тобі? У нього є годинник, — звернулася з поясненнями до Забудька, — справжній самозавідний «Орієнт». Такий коштує під тисячу.

Толік насупився, кхекнув і поліз нагору, напевно, «до вітру». Натомість Галина просвітила новенького щодо Гемороя. Цей персонаж колись звався Анатолієм Залізком; був непоганим правим захисником аматорської футбольної команди на прізвисько «Копито». Після раптової кончини матері та при безпосередньому сприянні рідної держави в молодому віці залишився без житла. Толік Копито наївно вважав, що квартира, де він народився й прожив щасливі роки дитинства, і так належить йому по праву. Тож не квапився прописатися в батьківському гнізді.

Страшна помилка! Коли його витурювали міліціанти з виконавчими службовцями, не відмовив собі в останньому задоволенні: забарикадувавшись у залі, закидував правоохоронців запаленими рушниками. Відсидівши по тому два роки, Копито перетворився на Толіка Гемороя. Не маючи житла, замешкав у закинутому недобудованому приміщенні разом з подружкою, старшою за себе на двадцять років одноокою пасією.

Найсмішніше, що на кривизну пасії йому відкрили очі сторонні люди, та й то за місяць по «весіллі». Розчарований Геморой спробував позбутися «дружини», проте вона жорстоко відлупцювала коханого. Колись безкомпромісний правий «бек» ФК «Локомотив» витерпів побої, але затаїв образу. Крім образ і нарікань на лиху

долю, Геморой полюбляв веселі вуличні приколи. Якось, вгледівши біля траси самотнього пастуха кози, Копито-Геморой придбав у найближчій несанкціонованій винокурні літр «кусючого» самогону й запропонував сумному козопасу розважитись на всі гроші.

Той погодився, розважився й за півгодини фундаментально відключився. Тоді Анатолій хутко приніс фарбу й перетворив худобу з білої на чорну. Коли ж козопас повернувся до тями, влаштував справжню істеріку з викликом МВС, мовляв, поки я тут сердечним приступом хворів, вкрали козу.

Миліціанти шість годин голови ламали, кінолога з собакою викликали, аж поки не вгледіли чорну козу, що мирно паслася на прив'язі метрів за двісті, сама. Показують мужику, а той з бодуна верещить: «Ні, моя біла, а ця чорна з плямами. Не моя коза! Я свою годувальницю на запах відчуваю». Врешті, за цей жарт веселий Геморой отримав наступних півтора роки колонії. Щоправда, не буває лиха без добра. Друга відсидка позбавила Толіка кривої дружини. Та не дочекалася, зрадила з якимось приبلудою й повіялася в широкий світ з новим бездомним коханням.

Згодом вільний, як вітер, Толян пристав до цієї колекторної спільноти. Спочатку до нього придивлялися, але взяли через веселу вдачу й

м'який характер. Останнім часом Геморой викрадав нічийне залізо з недобудов і металчні каналізаційні люки з малолюдних міських вулиць. Іншими словами, ходив по лезу. Єдине, чим дорожив у житті, — старим батьківським «Орієнтом». Частенько хвалився ним і ніколи — навіть у найскрутніші години — не погоджувався продавати спадок.

Невдовзі до підземелля повернулися інші «насельники». Циган і Мойша були напідпитку, але в межах розумного. Паркан хвостом привітав господаря. Мойша посміхнувся й потріпав собаку по мордасі. Полковник не саяв ентузіазмом. До спільної дворянги колишній військовий ставився без сентименту, що було трохи дивним. У бутність організованої одруженої персони розводив на продаж німецьких вівчарок. Згодом відсахнувся від «братів наших менших», просто викреслив їх зі свого серця.

З цього приводу Мойша розповів, що одного разу того атакувала зграя агресивних бездомних тварин. Полковника добряче пошматували, але він вижив.

Забудько ні з ким не розмовляв, лише спостерігав. До нього теж не чіплялися, хоча по večеряти покликали. Кожен приніс щось із денних походеньок, щоб «заморити черв'ячка». Наступного ранку «порядок денний» повторився до

дрібниць. І наступного, а потім наступного. Лише час від часу хтось уплутувався в пригоду й розповідав про неї у цій маленькій спільноті. А було що розповідати.

Як у всякій співдружності, серед безхатків існують різні «поверхи», прошарки, напрямки, навіть альтернативні течії неформалів. Контингент строкатий: від спитих професорів та колишніх військових до відвертих виродків, деградованих задовго до свого теперішнього становища. Є свої «пахани», «поліціанти», «менеджери», «інтелігенти», «солдати», «сутенери», «повії», «злочинці», «щури», свої «покидьки» та «недоторкани». Врешті, не дивно. Навіть зграя бездомних собак організується на захист інтересів. Насправді безхатки зворушливі на відстані.

При ближчому знайомстві поранений переконався — людину охоплює неймовірна відраза. Виживання в міських «джунглях» спонукає відмовитися від цивілізаційного світогляду та максимально адаптуватися до напівтваринних умов, у яких безхатки перебувають повсякчас, з яких переважній більшості доведеться полинути в інші світи.